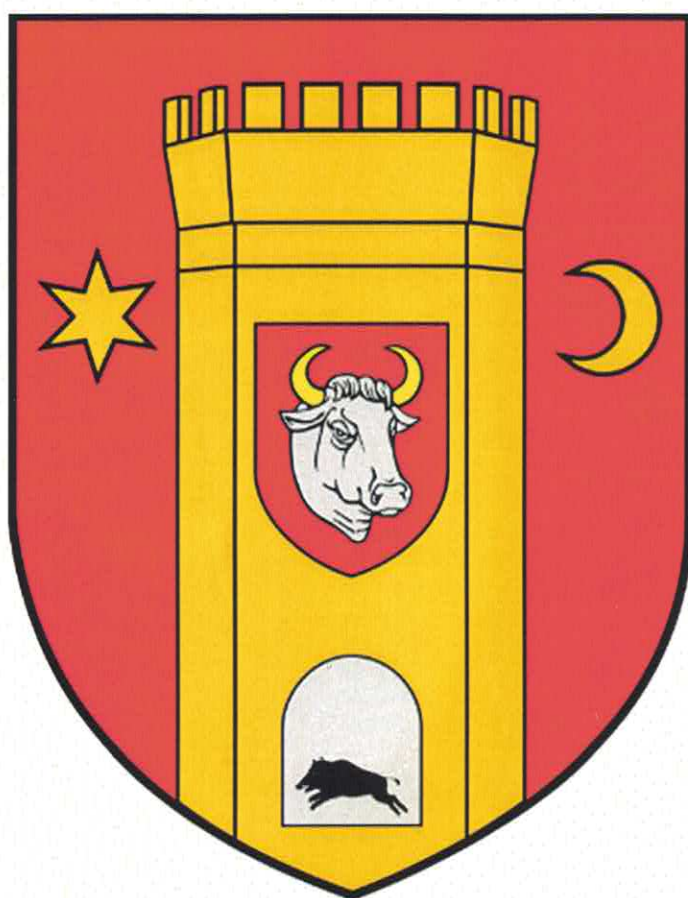

Załącznik do uchwały
Nr
Rady Powiatu Człuchowskiego
z dnia 30 czerwca 2025 r.

**Sprawozdanie z realizacji
„Strategii Rozwiązywania Problemów
Społecznych w Powiecie Człuchowskim
na lata 2021 -2030”**

**Sprawozdanie obejmuje
2024 rok**

Wstęp

Opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych jest zadaniem własnym powiatu. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Człuchowskiego na lata 2021-2030 została przyjęta uchwałą Rady Powiatu Człuchowskiego Nr XXXIX/242/2021 z dnia 30 września 2021 r. Jest dokumentem wyznaczającym najważniejsze kierunki działań mających na celu doprowadzenie do zmiany niekorzystnych zjawisk społecznych na terenie powiatu. Wskazuje obszary problemowe, priorytetowe zadania służące przeciwdziałaniu tym problemom, a także zakładane rezultaty. Strategia jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego zwiększającego efektywność podejmowanych działań określając priorytety w działaniach powiatu człuchowskiego w zakresie polityki społecznej.

Powiatowa Strategia obejmuje siedem obszarów działania, do których należą:

- 1. Ubóstwo.**
- 2. Bezrobocie.**
- 3. Niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba.**
- 4. Uzależnienia.**
- 5. Przemoc w rodzinie.**
- 6. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.**
- 7. Wsparcie osób starszych.**

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Człuchowskiego ma za zadanie zapewnić mieszkańcom dostęp do kompleksowego wsparcia oraz stworzenie warunków do rozwoju społeczno-zawodowego i pełnej integracji społecznej.

Dla w/w obszarów problemowych sformułowano cele strategiczne:

- 1. Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej osób zagrożonych ubóstwem.**
- 2. Aktywizacja zawodowa i reintegracja społeczna osób bezrobotnych ze szczególnym uwzględnieniem osób długotrwale pozostających bez pracy .**
- 3. Włączenie społeczne i aktywizacja osób z niepełnosprawnościami poprzez rozszerzenie form wsparcia.**
- 4. Promocja zdrowego stylu życia poprzez prowadzenie działań profilaktycznych dotyczących uzależnień.**
- 5. Zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin, w których stosowana jest przemoc.**
- 6. Przeciwdziałanie dysfunkcjom występującym w rodzinach oraz doskonalenie systemu ich wspierania.**

7. Poprawa poziomu życia osób starszych oraz stwarzanie warunków do godnego starzenia się poprzez włączenie do życia społeczno-kulturalnego.

Do wyżej wymienionych celów strategicznych sprecyzowano cele operacyjne, działania przewidziane do realizacji, określono podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych zadań, które będą realizowane adekwatnie do możliwości finansowych jednostek samorządowych w danym roku budżetowym i w miarę pozyskiwanych środków zewnętrznych.

Cele strategiczne i kierunki działań sformułowane zostały w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, profilaktyki uzależnień i sytuacji na lokalnym rynku pracy.

Realizatorzy Strategii

Zadania określone w niniejszej Strategii realizują wspólnie:

- **Powiat człuchowski**
- **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie**
- **Powiatowy Urząd Pracy w Człuchowie**
- **Ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu człuchowskiego**
- **Dom Pomocy Społecznej w Czarnem**
- **Komenda Powiatowa Policji w Człuchowie**
- **Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Człuchowie**
- **Warsztaty terapii zajęciowej**
- **Placówki oświatowe**
- **Placówki wsparcia dziennego**
- **Fundacje i stowarzyszenia z terenu powiatu człuchowskiego**

Sprawozdanie z realizacji strategii za rok 2024 zostało opracowane na podstawie danych własnych, kart wskaźników realizacji działań do monitorowania strategii oraz sprawozdań z działalności partnerów biorących udział w realizacji strategii.

UBÓSTWO

Cel strategiczny nr 1:

Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej osób zagrożonych ubóstwem.

Cel operacyjny nr 1

Wspieranie działań na rzecz poprawy sytuacji ekonomiczno- bytowej mieszkańców powiatu.

Działania :

- 1) *Zapewnienie dostępu do świadczeń pomocy społecznej w celu umożliwienia zaspokojenia przez osoby i rodziny podstawowych potrzeb bytowych z uwzględnieniem współpracy w rozwiązywaniu trudnej sytuacji.*

Działania te realizowane były przez ośrodki pomocy społecznej w oparciu o ustawę o pomocy społecznej, poprzez wypłatę zasiłku stałego, zasiłku okresowego, zasiłku celowego i specjalnego zasiłku celowego. Najczęstszymi przesłankami udzielenia pomocy było: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba. W roku sprawozdawczym z tego typu pomocy skorzystało 1070 rodzin.

- 2) *Udzielanie pomocy w zakresie dożywiania w formie zasiłków na zakup żywności oraz w formie pomocy niepieniężnej-posiłku.*

Zadanie to realizowały ośrodki pomocy społecznej w ramach rządowego program „Posiłek w szkole i w domu”. W ramach tego projektu objęto pomocą w formie gorącego posiłku: dzieci, młodzież szkolną, osoby ubogie, niepełnosprawne. W okresie sprawozdawczym pomocą w formie gorącego posiłku lub zasiłku na żywność objęto ogółem 1319 osób.

- 3) *Udzielanie uczniom pomocy w formie stypendiów i zasiłków szkolnych.*

Działanie to realizowały ośrodki pomocy społecznej na podstawie przepisów ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, której celem jest świadczenie pomocy materialnej o charakterze socjalnym. Świadczenia przyznawane były na całkowite lub częściowe pokrycie kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych, realizowanych w szkole albo poza nią, bądź na pomoc rzeczową np. zakup podręczników. Z tej formy pomocy skorzystało 291 uczniów z terenu powiatu. Zadanie to było realizowane także przez Powiatowy Fundusz Stypendialny - w roku sprawozdawczym stypendium z Funduszu otrzymało 108 uczniów.

- 4) *Udzielanie wsparcia osobom bezdomnym w celu ochrony ich życia i zdrowia w postaci schronienia oraz posiłku.*

Każda osoba lub rodzina ma prawo do schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania, jeżeli jest tego pozbawiona. Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca w noclegowniach, schroniskach, domach dla bezdomnych i innych miejscach do tego przeznaczonych. Działania te były realizowane przez ośrodki pomocy społecznej. W okresie sprawozdawczym udzielono wsparcia 21 osobom.

Cel operacyjny nr 2

Prowadzenie działań integrujących społeczność lokalną, a także zapewnienie osobom wykluczonych możliwości aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym.

Działania :

- 1) *Realizacja działań mających na celu wyrównywanie szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych lub zagrożonych problemem ubóstwa.*

Działania te realizowane były przez placówki oświatowe oraz poradnię psychologiczno-pedagogiczną. W celu wyrównywania szans edukacyjnych objęto uczniów pomocą psychologiczno-pedagogiczną (zajęcia wyrównawcze, terapia pedagogiczna, terapia psychologiczna, zajęcia kompensacyjne, zajęcia prowadzące do adaptacji w środowisku szkolnym/ rówieśniczym, w tym z socjoterapią z terapią psychologiczną). W roku 2024 z tego typu pomocy skorzystało 86 uczniów.

- 2) *Podnoszenie skuteczności wsparcia przez pracę socjalną, ukierunkowaną na wzmacnianie potencjału osób i rodzin w przezwyciężaniu trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem ich uprawnień zasobów i możliwości.*

Praca socjalna prowadzona jest z osobami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej. Celem jest zaspokojenie ich potrzeb, lepsze dostosowanie do zasad życia społecznego, poprawa pozycji społecznej. Praca socjalna to także stały kontakt z rodziną, wspieranie jej w pokonywaniu trudności, jakie napotyka w codziennym życiu. Jest świadczeniem pomocy społecznej niezależnym od dochodu rodziny. W okresie sprawozdawczym zadanie realizowane było przez ośrodki pomocy społecznej. Wsparciem ukierunkowanym na wzmocnienie potencjału w przezwyciężaniu trudnej sytuacji objęto 1421 osób.

- 3) *Kształtowanie wzorców współpracy obywatelskiej przez umożliwienie włączenia się w udzielanie pomocy przez osoby prywatne- organizacja i wspieranie idei wolontariatu.*

W okresie sprawozdawczym zadanie realizowane było przez placówki oświatowe, które przez szkolne kluby wolontariatu organizowały akcje pomocowe, charytatywne zbiórki na rzecz osób potrzebujących. W 2024 r. około 100 osób zostało objętych działaniami wolontaryjnymi. Ponadto wskazać należy, iż Ośrodek Pomocy Społecznej w Debrznie, z myślą o najmłodszych mieszkańcach Gminy Debrzno, po raz kolejny realizował akcję „Oddaj pluszaka dla dzieciaka” . W ramach tej akcji pozyskano od mieszkańców Gminy Debrzno oraz ze szkoły podstawowej i przedszkola w Debrznie: zabawki, książki, gry edukacyjne, przybory szkolne oraz wózki dziecięce, które następnie przekazano potrzebującym rodzinom z terenu Miasta i Gminy Debrzno.

BEZROBOCIE

Cel strategiczny nr 2 :

Aktywizacja zawodowa i reintegracja społeczna osób bezrobotnych, ze szczególnym uwzględnieniem osób długotrwale pozostających bez pracy

Cel operacyjny nr 1

Wspieranie zatrudnienia i reintegracji osób bezrobotnych poprzez organizowanie różnych form wsparcia i aktywizacji społeczności lokalnej.

Działania :

- 1) Udzielanie pomocy w znalezieniu pracy poprzez pośrednictwo pracy oraz poradnictwo zawodowe.*

Zadanie to realizował Powiatowy Urząd Pracy w Człuchowie. W okresie sprawozdawczym z poradnictwa zawodowego skorzystały 377 osoby. Spotkania odbywały się również w formie grupowej informacji zawodowej. Liczba zgłaszanych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w roku sprawozdawczym wyniosła 2936 ofert. Pracę na miejscach subsydiowanych podjęło 512 osób.

- 2) Podnoszenie kwalifikacji zawodowych kadry pomocy społecznej w zakresie udzielania aktywnych form wsparcia osobom bezrobotnych poprzez wykorzystanie pracy socjalnej.*

Zadanie realizowane było przez instytucje związane z pomocą społeczną przy współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Człuchowie. Kadra pomocy społecznej i pracownicy uczestniczyli w szkoleniach w ramach środków z Krajowego Funduszu Szkoleniowego. W okresie sprawozdawczym z tego typu szkoleń skorzystało 31 osób. Poza wymienioną formą szkoleń jednostki pomocy społecznej z terenu powiatu w ramach swoich zadań korzystały ze szkoleń bezpłatnych w ramach programów operacyjnych województwa pomorskiego.

- 3) Prowadzenie działalności informacyjnej w zakresie dostępnych form wsparcia i aktywizacji osób bezrobotnych, poprzez dystrybucję ulotek, plakatów i innych materiałów informacyjno- edukacyjnych.*

W okresie sprawozdawczym zadanie to realizowane było w trybie ciągłym przez Powiatowy Urząd Pracy, między innymi poprzez:

- aktualizację informacji na stronie internetowej urzędu,
- ulotki, plakaty informacyjne,
- aktualizację materiałów na tablicy informacyjnej w PUP,
- spotkania z bezrobotnymi,
- spotkania z pracodawcami,
- spotkania doradców zawodowych z uczniami szkół.

4) Współpraca z pracodawcami oraz jednostkami oświatowymi w celu dostosowania oferty edukacyjnej do lokalnego rynku pracy.

W okresie sprawozdawczym zadanie realizowane w trybie ciągłym przez Powiatowy Urząd Pracy, pracodawców i jednostki oświatowe. W ramach działań odbyły się spotkania z pracodawcami, organizacjami pracodawców, Zakładem Doskonalenia Zawodowego, Cechem Rzemiosł Różnych, przedstawicielami jednostek oświatowych. Odbyło się także posiedzenie Powiatowej Rady Rynku Pracy. Jednostki oświatowe współpracowały z uczelniami wyższymi, które prowadziły prezentacje kierunków studiów dla uczniów w klasach maturalnych.

5) Organizacja opieki nad dziećmi do lat 3 umożliwiającej szczególnie osobom samotnie wychowującym dzieci podjęcie zatrudnienia.

Zadanie to realizowane przez samorządy gminne oraz podmioty niepubliczne, które organizują opiekę nad dziećmi do lat 3. W żłobkach funkcjonujących na terenie powiatu przebywało 168 dzieci.

6) Prowadzenie diagnozy stanu lokalnego rynku pracy, monitorowanie zawodów nadwyżkowych i deficytowych.

Zadanie realizowane było przez Powiatowy Urząd Pracy w Człuchowie, w ramach którego przeprowadzono Diagnozę Stanu Lokalnego Rynku Pracy oraz monitorowanie zawodów nadwyżkowych i deficytowych – Barometr Zawodów – 1 raz w roku 2024. Przeprowadzono również „Analizę rynku pracy” w formie ankiet skierowanych do osób bezrobotnych oraz pracodawców – 1 raz w roku 2024 – 1 ankieta .

7) *Kontynuowanie prowadzenia Zakładu Aktywności Zawodowej na terenie powiatu.*

Podstawowym celem zakładu jest aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych, posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności lub umiarkowanym, jeśli dodatkowo stwierdzono u tych osób autyzm, upośledzenie umysłowe lub chorobę psychiczną. Cel ten realizowany jest poprzez rehabilitację leczniczą, społeczną i zawodową zmierzającą do osiągnięcia jak najwyższego poziomu jakości życia i integracji społecznej, przy aktywnym uczestnictwie osób niepełnosprawnych. W ramach aktywności zawodowej 43 osoby niepełnosprawne wykonują pracę w kuchni, pralni oraz świadczą usługi gospodarczo-techniczne.

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ, DŁUGOTRWAŁA LUB CIEŻKA CHOROBA

Cel Strategiczny nr 3 :

Włączenie Społeczne i aktywizacja osób z niepełnosprawnościami poprzez rozszerzenie form wsparcia.

Cel operacyjny nr 1

Rozszerzenie form wsparcia osób z niepełnosprawnościami umożliwiającymi pełne włączenie społeczne i aktywizację oraz tworzenie warunków do ich samodzielnego funkcjonowania.

Działania:

- 1) *Podniesienie jakości i dostępności usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z niepełnosprawnością*

Usługi opiekuńcze są zadaniem gminy o charakterze obowiązkowym. W roku 2024 działanie to było realizowane przez ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu człuchowskiego, które świadczyły usługi opiekuńcze osobom, które z powodu wieku, stanu zdrowia lub niepełnosprawności wymagały pomocy drugiej osoby, a których rodzina nie mogła takiej pomocy zapewnić w ramach zwykłych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Ogółem z usług korzystało 251 osób.

- 2) *Zapewnienie dostatecznej liczby miejsc w Domu Pomocy Społecznej w Czarnem.*

Dom Pomocy Społecznej w Czarnem zapewniał dostateczną liczbę miejsc dla osób ubiegających się o umieszczenie w DPS . Wszystkie skierowania, przesłane przez ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie celem umieszczenia w Domu Pomocy Społecznej, zostały zrealizowane.

- 3) *Udzielanie pomocy materialnej osobom z niepełnosprawnością.*

Zadanie realizowane przez ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu człuchowskiego. Z uzyskanych danych wynika, iż tą formą pomocy objęto 622 osoby. Pomoc materialna była udzielana przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie, które realizowało zadania z zakresu ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej poprzez dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych uczestnictwa osób niepełnosprawnych i opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.

Turnusy rehabilitacyjne są zorganizowaną formą aktywnej rehabilitacji połączoną z elementami wypoczynku. Głównym celem turnusu jest ogólna poprawa psychofizycznej

sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, między innymi poprzez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych oraz realizację i rozwijanie zainteresowań. Taka forma rehabilitacji społecznej od wielu lat cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem w środowisku osób niepełnosprawnych. W roku sprawozdawczym z dofinansowania ze środków PFRON do pobytu na turnusie rehabilitacyjnym skorzystało 406 osób. Poza wymienionymi działaniami udzielono dofinansowania na sprzęt rehabilitacyjny, środki pomocnicze, na likwidację barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych. Z tej formy pomocy skorzystało 318 osób.

- 4) *Rozwijanie bazy środowiskowego wsparcia dla osób z niepełnosprawnością (warsztaty terapii zajęciowej, środowiskowe domy samopomocy, grupy wsparcia, świetlice integracyjne itp.)*

Działania służące osiągnięciu w/w celu prowadzone były przez Warsztaty Terapii Zajęciowej „Promyk” w Czarnem, które realizowały zadania w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej. Zadania zmierzały do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności, niezbędnych do prowadzenia przez osobę niepełnosprawną niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia na miarę jej indywidualnych możliwości. Terapia prowadzona była w 8 pracowniach pod kierunkiem instruktora, rehabilitanta, psychologa i pielęgniarki dla 40 uczestników.

Za realizację przedstawionego zadania odpowiedzialne były także dzienne środowiskowe domy samopomocy dla osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnością intelektualną. W zajęciach organizowanych przez wskazane podmioty uczestniczyło: 26 uczestników w Przechlewie, natomiast 40 uczestników w Człuchowie.

Celem działalności w/w Domów jest wsparcie oraz rehabilitacja społeczna rozumiana jako zespół działań zmierzających do osiągnięcia przez uczestników jak najpełniejszej samodzielności życiowej. Te placówki oferują szeroki wachlarz zajęć o charakterze wspierającym, aktywizującym, edukacyjnym i integracyjnym, a ponadto także możliwość korzystania ze śniadania, przerwy kawowej i ciepłego posiłku.

- 5) *Organizowanie opieki wytchnieniowej dla osób z niepełnosprawnością oraz ich opiekunów.*

Opieka wytchnieniowa realizowana jest w oparciu o program, który skierowany został do członków rodzin lub opiekunów, wymagających wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, a także nad osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Opieka wytchnieniowa ma za zadanie odciążenie członków rodzin lub opiekunów osób niepełnosprawnych poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienia czasowego zastępstwa. Dzięki temu wsparciu osoby zaangażowane na co dzień w

sprawowanie opieki dysponują czasem, który mogą wykorzystać na odpoczynek, regenerację oraz załatwienie różnych spraw. W roku sprawozdawczym z opieki wytchnieniowej skorzystało 51 osób

- 6) *Organizowanie szkoleń dla pracowników instytucji publicznych z zakresu obsługi i wsparcia osoby z niepełnosprawnością.*

Zadanie to realizowały Ośrodek Pomocy Społecznej w Debrznie oraz Ośrodek Pomocy Społecznej w Przechlewie. W zakresie wzmacniania kompetencji zawodowych zostało przeszkolonych 9 osób.

- 7) *Organizowanie usług poradnictwa prawnego, psychologicznego i rodzinnego dla opiekunów osób z niepełnosprawnościami.*

Zadania te realizowały ośrodki pomocy społecznej, oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie. Udzielano poradnictwa prawnego, socjalnego oraz psychologicznego. Z tej formy pomocy skorzystało 260 osób.

Cel operacyjny nr 2

Wyrównywanie szans w życiu społecznym i zawodowym-rehabilitacja i reintegracja społeczna i zawodowa oraz rozwój aktywności osób z niepełnosprawnościami.

Działania:

- 1) *Organizacja oraz dofinansowanie imprez sportowych, kulturalnych, rekreacyjnych i turystycznych skierowanych do osób z niepełnosprawnością.*

Zadanie było realizowane przez samorząd powiatowy. W ramach tego działania dofinansowanie otrzymały Warsztaty Terapii Zajęciowej „Promyk” w Czarnem.

- 2) *Stworzenie warunków do integracji społecznej osób z niepełnosprawnością poprzez realizację projektów socjalnych i programów adresowanych do tych osób.*

Zadanie było realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Debrznie w okresie sprawozdawczym w tym zakresie zrealizowano 2 projekty.

3) *Rozwój podmiotów ekonomii społecznej na terenie powiatu oraz inicjowanie powstawania kolejnych.*

Ekonomia społeczna to uzupełnienie sektora prywatnego i publicznego. Pomaga zapobiegać wykluczeniu społecznemu i łagodzi napięcia społeczne. W szerszym ujęciu można wskazać, iż wspomaga ona proces budowania społeczeństwa obywatelskiego. Cel operacyjny był realizowany przez Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej prowadzony przez Stowarzyszenie „Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno”, które w ramach projektów „Wsparcie Prowadzenia i Rozwój Centrum Organizacji Pozarządowych”, „Profesjonalizacja podmiotów ekonomii społecznej”, realizowało zadanie publiczne polegające na wsparciu organizacji pozarządowych, poprzez świadczenie doradztwa, mentoringu, organizację szkoleń i warsztatów, prowadzenie działań informacyjno-animacyjnych, doradztwo biznesowe, pomoc w określeniu wsparcia zawodowego, budowanie kompetencji społecznych.

Poza wymienionymi działaniami Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Debrznie, udzielał informacji na temat ekonomii społecznej, współpracował również z instytucjami, organizacjami pozarządowymi promując idee ekonomii społecznej. Podejmował aktywne działania na rzecz wspierania już istniejących podmiotów ekonomii społecznej, w ramach programu „Fundusze europejskie dla Pomorza na lata 2021-2027” realizowano projekt polegający na kompleksowym wsparciu Podmiotów Ekonomii Społecznej: fundacji, stowarzyszeń spółdzielni socjalnych organizując konferencje, wizyty studyjne, warsztaty: „Aktywni obywatele i ekonomia społeczna”.

4) *Pogłębianie współpracy z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność na rzecz osób z niepełnosprawnościami oraz wspieranie ich działalności.*

Cel operacyjny realizowany był przez samorządy gminne, które w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi realizowały program „Myśląc o Rodzinie” w gminie Czarne oraz gminie Rzeczenica. Za realizację programu odpowiadała Spółdzielnia Socjalna „Klemens”, stowarzyszenie „Inspiracja” oraz stowarzyszenie „Z Otwartym Sercem”. Cel projektu to pomoc seniorom, osobom z niepełnosprawnościami i chorobami przewlekłymi, dzieciom i młodzieży oraz opiekunom osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

5) *Likwidowanie barier transportowych, poprzez dostosowywanie pojazdów komunikacji publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz organizowanie dowozu dla dorosłych osób z ograniczoną mobilnością, w szczególności na terenach wiejskich.*

Powiat Człuchowski jako organizator publicznego transportu zbiorowego posiada tabor autobusowy dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnością . Linie komunikacyjne obejmują cały zakres potrzeb transportowych powiatu o zasięgu ponadgminnym.

- 6) *Dostosowywanie ciągów komunikacyjnych (dróg, chodników, przejść dla pieszych itp.), małej architektury oraz budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w tym słabowidzących.*

Działania indywidualne podejmowane były przez samorządy gminne i samorząd powiatowy.

- 7) *Przeciwdziałanie dyskryminacji osób z niepełnosprawnością na rynku pracy poprzez ich aktywizację zawodową, tworzenie miejsc pracy chronionej, popularyzację wśród pracodawców zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami.*

Zadanie realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Człuchowie. W okresie sprawozdawczym 4 osobom refundowano utworzenie dodatkowych miejsc pracy. W ramach środków PFRON pracę podjęło 5 osób, prace społeczno-użyteczne wykonywały 4 osoby, roboty publiczne 13 osób, prace interwencyjne 9 osób.

UZALEŻNIENIA

Cel strategiczny nr 4

Promocja zdrowego stylu życia poprzez prowadzenie działań profilaktycznych dotyczących uzależnień.

Cel operacyjny nr 1.

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin.

Działania:

- 1) *Udzielanie pomocy materialnej i niematerialnej rodzinom z problemem uzależnienia.*

Zadanie realizowane było przez ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu człuchowskiego. W ramach tego działania udzielono pomocy materialnej i niematerialnej 137 rodzinom.

- 2) *Utworzenie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin w gminie Człuchów, a także kontynuowanie działalności Punktów w pozostałych gminach na terenie powiatu.*

W 2024 r. kontynuował działalność, punkt Konsultacyjno-Informacyjny ds. Uzależnień i Przemocy Domowej mieszczący się przy ul. Szczecińskiej 17. Punkt jest czynny w każdą środę.

W pozostałych gminach powiatu człuchowskiego działalność punktów konsultacyjnych jest kontynuowana. Udzielono 395 porad.

- 3) *Utworzenie grup samopomocowych skierowanych do dorosłych dzieci alkoholików (DDA) oraz osób współuzależnionych.*

Zadania w tym zakresie nie były realizowane

- 4) *Utworzenie i prowadzenie całodobowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej.*

W strukturach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie funkcjonuje Punkt Interwencji Kryzysowej. W ramach poradnictwa specjalistycznego udzielane jest poradnictwo prawne, pedagogiczne, psychologiczne, socjalne.

W ramach prowadzenia poradnictwa psychologicznego w 2024 r. udzielono pomocy psychologicznej łącznie 20 osobom zamieszkującym obszar powiatu, w tym 5 dzieciom umieszczonym w rodzinach zastępczych. Działalność Punktu wspiera istniejące Centrum Zdrowia Psychicznego.

- 5) *Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego typu stacjonarnego i ambulatoryjnego.*

Zadanie to realizowane jest przez ośrodki pomocy społecznej oraz zespoły interdyscyplinarne. Przeprowadzono 100 rozmów motywujących dla 100 osób.

- 6) *Monitorowanie skali problemu uzależnienia od substancji psychoaktywnych wśród mieszkańców*

Zadanie to realizowane było przez ośrodki pomocy społecznej oraz zespoły interdyscyplinarne .

Cel operacyjny nr 2

Prowadzenie działań profilaktycznych wśród mieszkańców i uczniów oraz wzrost ich świadomości w zakresie zagrożeń wynikających ze spożywania alkoholu.

Działania :

- 1) *Realizacja w szkołach programów profilaktycznych rekomendowanych przez PARPA, ORE, KbdsPN, IpiN związanych z tematyką uzależnień.*

Zadanie to realizowane było w oparciu o Gminne Programy Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. W szkołach prowadzona była edukacja dla dzieci w formie warsztatów, pogadanek oraz spektakli profilaktycznych, które miały na celu uświadamianie uczniom szkód fizycznych, psychicznych i społecznych, związanych z uzależnieniem od alkoholu, kształtowanie postaw asertywnych, promowanie zdrowego stylu życia.

- 2) *Utrwalanie postaw abstynenckich poprzez realizację działań polegających na promowaniu zdrowego stylu życia.*

Zadanie realizowane przez samorządy gminne z terenu powiatu. Przeprowadzono szeroki wachlarz działań związanych z powyższą tematyką : imprezy bezalkoholowe, różnego

rodzaju spotkania rodzinne , pikniki kształtujące postawy moralne bez alkoholu, narkotyków, przemocy, promujące zdrowy styl życia.

- 3) *Udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach i akcjach informacyjno-edukacyjnych, skierowanych do różnych grup odbiorców służących profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień.*

Zadania w tym zakresie nie były realizowane

- 4) *Podjęmowanie współpracy z Komendą Powiatową Policji w Czulchowie oraz działających w jej ramach posterunków Policji w zakresie organizowania spotkań, pogadanek i lekcji profilaktycznych na temat zagrożeń spożywania alkoholu, w tym w ciąży i w wieku starszym oraz prowadzenia pojazdów pod jego wpływem.*

Zadanie realizowane przez placówki oświatowe, które organizowały prelekcje i warsztaty dotyczące profilaktyki na temat zagrożeń spożywania alkoholu, narkotyków, substancji psychoaktywnych, w których udział brali przedstawiciele policji. W 2024 roku z tego typu warsztatów skorzystało 341 uczniów.

PRZEMOC W RODZINIE

Cel strategiczny nr 5

Zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin, w których stosowana jest przemoc.

Cel operacyjny nr 1

Skuteczna profilaktyka, ukierunkowana na przeciwdziałanie występowaniu zjawiska przemocy w środowisku rodzinnym oraz zwiększenie świadomości mieszkańców na temat przemocy domowej.

Działania :

- 1) Zamieszczanie informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na dostępnych stronach internetowych oraz kolportaż materiałów informacyjnych dotyczących form specjalistycznej pomocy możliwej do uzyskania w sytuacji wystąpienia przemocy w rodzinie.*

Działanie realizowane przez ośrodki pomocy społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie, polegające na dystrybucji ulotek i broszurek oraz plakatów, które umieszczane były na tablicach ogłoszeń w różnych instytucjach, oraz na stronach internetowych.

- 2) Organizacja spotkań informacyjno-edukacyjnych oraz szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla pracowników instytucji publicznych.*

Zadanie realizowane przez ośrodki pomocy społecznej oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie. W ramach działalności wskazanych instytucji odbyło się jedno spotkanie, na którym omówiono sprawy związane z problemami przemocy domowej w powiecie człuchowskim. Indywidualnie szkolenia z zakresu przemocy organizowały ośrodki pomocy społecznej - ze szkoleń skorzystało 56 osób.

- 3) Rozwijanie współpracy międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej na rzecz przeciwdziałania przemocy.*

Działania w tym zakresie polegały na bieżącej współpracy instytucji zajmujących się problemem przemocy domowej: Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie, Policji, ośrodkami pomocy społecznej, zespołami interdyscyplinarnymi ds. przeciwdziałania

przemocy domowej, których celem jest prowadzenie działań dążących do rozwiązywania problemu przemocy domowej oraz rozwijanie lokalnego systemu profilaktyki, w celu zapobiegania wzrostowi skali zachowań przemocowych na terenie powiatu człuchowskiego. Działalność powyższych instytucji jest zgodna z założeniami Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Człuchowskim na lata 2024-2028.

- 4) *Realizacja działań mających na celu podniesienie świadomości społecznej na temat przemocy domowej, a także uwrażliwienie społeczności lokalnej na występowanie tego problemu.*

Powyższe działania były realizowane przez ośrodki pomocy społecznej oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie poprzez dystrybucję ulotek związanych z tematyką przemocy domowej. Zadanie to realizowały również placówki oświatowe, które na szkolnych tablicach informacyjnych prowadziły akcję informacyjną dotyczącą przeciwdziałania przemocy wobec kobiet i dzieci, ponadto dystrybuowano w nich gazetki edukacyjne na temat przemocy domowej z numerami telefonów instytucji. Działania prowadziła także Komenda Powiatowa Policji w Człuchowie, która w ramach informacji mającej na celu podniesienie świadomości społecznej na temat przemocy domowej, na stronie internetowej Komendy udostępniono zakładkę „Przemoc domowa” w której znajdują się informacje dotyczące przemocy domowej, informacja na temat procedury niebieskiej karty, wykaz lokalnych placówek, dostępne są linki do stron przeciwdziałania przemocy domowej. W ramach tego działania prowadzone było również poradnictwo specjalistyczne realizowane przez ośrodki pomocy społecznej oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie mające na celu podniesienie świadomości społecznej, osób dotkniętych przemocą domową. Zrealizowano 20 działań mających na celu podniesienie świadomości społecznej na temat przemocy domowej, takich jak spotkania edukacyjno-informacyjne adresowane do mieszkańców powiatu.

Cel operacyjny nr 2

Tworzenie warunków ograniczających zjawisko przemocy w rodzinie w Powiecie poprzez poprawę dostępu do usług oraz rozszerzanie oferty wsparcia dla osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy.

Działania:

- 1) *Udzielanie wsparcia osobom w sytuacji przemocy w rodzinie, w tym interwencji kryzysowej, pomocy finansowej, psychologicznej i prawnej.*

Interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest

przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. Zadania realizowane przez ośrodki pomocy społecznej oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Czuluchowie. Wszystkim osobom, które doznały przemocy domowej, zostało udzielono specjalistyczne wsparcie, psychologiczne, prawne. Ogółem z pomocy skorzystało 108 osób. Należy nadmienić, iż w sytuacjach uzasadnionych osoby, których dotyczy przemoc domowa, mogą liczyć na schronienie w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Tucholi, z którym Powiat Czuluchowski ma podpisane porozumienie o współpracy.

2) Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie.

Z diagnozy zjawiska przemocy domowej wynika, iż na terenie powiatu w 2024 r. założono 87 Niebieskich Kart. Wśród głównych przyczyn przemocy w rodzinie należy wymienić uzależnienie od alkoholu oraz innych środków psychoaktywnych, konflikty rodzinne, niezgodność charakteru, problemy wychowawcze, choroby oraz zaburzenia psychiczne, zazdrość, uzależnienie od hazardu. Poza przemocą fizyczną bardzo częstą formą jest przemoc psychiczna oraz ekonomiczna. Najczęściej przemocy domowej doświadczały kobiety oraz dzieci.

Rodziny, w których występuje przemoc, objęte są wsparciem psychologa, pedagoga, pracownika socjalnego, prawnika oraz terapeuty uzależnień. Prowadzone są działania pomocowe, rozmowy motywujące, poradnictwo psychologiczne, poradnictwo psychoterapeutyczne, skierowania do GKRPA. Monitorowany jest stan bezpieczeństwa rodziny przez dzielnicowych i pracowników socjalnych. Działanie to jest realizowane na bieżąco przez cały rok przez pracowników socjalnych ośrodków pomocy społecznej oraz dzielnicowych Posterunków Policji i Komendy Powiatowej Policji. Z wizyt w środowiskach sporządzane są notatki służbowe.

3) Zapewnienie dzieciom, doznającym przemocy, miejsc w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Działanie realizowane jest przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Czuluchowie przy współpracy z ośrodkami pomocy społecznej oraz sądem rodzinnym. Wskazać należy, iż w roku 2024 w pieczy zastępczej nie umieszczono dzieci w związku z przemocą domową.

4) Prowadzenie programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy oraz monitorowanie ich sytuacji.

Powyższe działanie realizowane jest w oparciu o program korekcyjno - edukacyjny dla sprawców przemocy.

W 2024 r. pomimo intensywnie prowadzonej akcji informacyjnej, w tym ścisłej współpracy z zespołami interdyscyplinarnymi z całego powiatu oraz ogłoszeniu zamieszczonemu na stronie internetowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie dotyczącemu możliwości uczestnictwa w Programie Korekcyjno - Edukacyjnym dla Osób Stosujących Przemoc Domową, nie udało się zebrać wymaganej liczby osób umożliwiającej rozpoczęcie programu. Jednakże osoby, które zgłosiły się do udziału w Programie, miały możliwość wzięcia udziału w zajęciach realizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chojnicach, na mocy podpisanego porozumienia z Powiatem Chojnickim. Z udziału w Programie skorzystały 2 osoby.

5) *Organizowanie grup wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.*

Zadanie nie było realizowane

6) *Podnoszenie kompetencji osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy.*

Zadanie realizowane w ramach szkoleń i warsztatów związanych z przemocą. W szkoleniach podnoszących swoje kompetencję zawodowe, związane z przemocą uczestniczyli pracownicy ośrodków pomocy społecznej, zespołów interdyscyplinarnych – 39 osób. Szkolenia przeprowadzane były także dla funkcjonariuszy Policji. W roku sprawozdawczym w szkoleniach online związanych z problemem przemocy uczestniczyło 22 funkcjonariuszy.

BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO

Cel strategiczny nr 6

Przeciwdziałanie dysfunkcjom występującym w rodzinach oraz doskonalenie systemu ich wsparcia

Cel operacyjny nr 1

Udzielanie wsparcia rodzinom zagrożonym dysfunkcjami, przeciwdziałanie i zapobieganie sytuacjom kryzysowym oraz wyrównywanie szans edukacyjnych i rozwojowych dzieci i młodzieży

Działania:

- 1) Praca z rodzinami mającymi problemy opiekuńczo-wychowawcze polegająca na rozpoznaniu deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo-wychowawczej, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku rówieśniczym i szkolnym.*

Zadanie realizowane przez ośrodki pomocy społecznej, w ramach gminnych programów wspierania rodziny, których podstawowym celem jest przywrócenie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych zdolności do wypełnienia tych funkcji, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienia pomocy w opiece i wychowaniu dzieci, w tym również zapewnienie specjalistycznego poradnictwa. Wypełnianie obowiązków nałożonych na gminy jako zadanie własne odbywało się przez kierowanie do rodzin mających trudności w zapewnieniu prawidłowej opieki nad małoletnimi dziećmi, asystenta rodziny. W roku sprawozdawczym pomocą tą objęto 158 rodzin. Zadanie to również realizowała Placówka Wsparcia Dziennego w Debrznie, która realizowała działania prewencyjno-profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży oraz rodzin zagrożonych dysfunkcją lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, ze wsparcia skorzystało 26 dzieci.

- 2) Organizacja kampanii informacyjnych dla rodzin na temat możliwości poradnictwa rodzinnego i psychologicznego oraz uzyskania pomocy w przypadku doświadczenia problemów.*

Ośrodki pomocy społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczna Pedagogiczna, Ośrodek Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży na bieżąco udzielały informacji w temacie poradnictwa rodzinnego i psychologicznego.

- 3) *Organizowanie warsztatów i szkoleń dla rodziców wzmacniających kompetencje wychowawcze.*

Zadanie to było realizowane przez Poradnię Psychologiczną- Pedagogiczną, która organizowała grupowe warsztaty dla rodziców wzmacniające ich kompetencje rodzicielskie. Zorganizowano ogółem 35 spotkań, w których wzięło udział 49 rodziców.

- 4) *Poszerzenie liczby miejsc w publicznych przedszkolach, funkcjonujących na terenie powiatu.*

Zadania realizowane były przez samorządy gminne. W roku 2024 wsparciem objęto łącznie 1328 dzieci z terenu powiatu. W Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Człuchowie funkcjonuje Przedszkole Specjalne dla Dzieci z Niepełnosprawnością Intelktualną w Stopniu Umiarkowanym lub Znacznym, z Autyzmem oraz Niepełnosprawnościami Sprzężonymi, do którego uczęszcza 22 dzieci.

- 5) *Organizowanie działań i aktywności mających na celu integrację rodzin, w tym konkursów dla dzieci, festynów i pikników rodzinnych.*

Zadania realizowały samorządy gminne, koła gospodyń, które w swoich środowiskach organizowały pikniki rodzinne, Dzień Dziecka oraz różnego rodzaju festyny.

- 6) *Kontynuowanie i pogłębianie współpracy z organizacjami pozarządowymi na rzecz wspierania rodziny.*

Współpraca ośrodków pomocy społecznej oraz samorządów gminnych ze Stowarzyszeniem „Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno”. Podejmowane były wspólne działania poprzez realizację programów unijnych na rzecz rodziny, w tym program „Klub Wsparcia Dziennego” realizowany w Debrznie oraz program „Centrum Rodzin” realizowany w Człuchowie.

- 7) *Zapewnienie dostępności do specjalistycznego poradnictwa rodzinnego w zakresie wsparcia prawnego, psychologicznego i pedagogicznego.*

Zadanie realizowały ośrodki pomocy społecznej oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie. Z tej formy wsparcia skorzystało ogółem 78 rodzin.

8) *Wspieranie i rozwój placówek wsparcia dziennego skierowanych do dzieci i młodzieży.*

Zadania były realizowane w ramach projektu „Utworzenie Centrum Rodzin”. Placówka Wsparcia Dziennego prowadzona przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie, zapewniała 20 dzieciom opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego oraz zajęcia rozwijające zainteresowania, takie jak nauka języka niemieckiego. Dzieci otrzymywały także poczęstunek oraz materiały niezbędne do zajęć.

Placówka Wsparcia Dziennego w Debrznie objęła opieką 26 dzieci w wieku od 6 do 16 lat. Zapewniała im opiekę pozaszkolną, wsparcie w rozwijaniu zainteresowań, pomoc w nauce oraz kształtowanie postaw prospołecznych. Dzieci i młodzież uczęszczające na zajęcia korzystały również z wyjazdów organizowanych w czasie wolnym od nauki, takich jak półkolonie, wycieczki czy wyjścia do kina.

Cel operacyjny nr 2

Rozwój systemu rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz wsparcie opuszczających pieczę wychowanków w usamodzielnieniu się.

Działania:

- 1) *Organizowanie szkoleń i warsztatów podnoszących kompetencje rodziców zastępczych i osób prowadzących rodzinną pieczę zastępczą.*

Zadanie w roku sprawozdawczym nie było realizowane

- 2) *Udzielanie pomocy i wsparcia w usamodzielnieniu się wychowanków placówek opiekuńczo- wychowawczych i rodzin zastępczych (opracowywanie indywidualnych programów usamodzielnienia).*

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie udzielało pomocy finansowej i rzeczowej usamodzielnianym wychowankom zgodnie z obowiązującymi przepisami. W 2024 roku 17 wychowanków uzyskało pomoc na usamodzielnienie. Poza wymienionymi formami pomocy osoby usamodzielniane mogły liczyć na pomoc psychologiczną i prawną w szerokim zakresie.

3) Utworzenie mieszkania chronionego dla dorosłych wychowanków pieczy zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie ma podpisane porozumienie z Powiatową Bursą Szkolną z siedzibą w Człuchowie z dnia 7 listopada 2023 r. w sprawie udostępnienia mieszkania położonego w budynku Bursy w Człuchowie przy ulicy Koszalińskiej 2a, z przeznaczeniem na mieszkanie treningowe dla wychowanków opuszczających pieczę zastępczą. Mieszkanie przeznaczone jest dla 2 osób.

4) Podejmowanie współpracy międzyinstytucjonalnej w celu powrotu dzieci przebywających w pieczy zastępczej do rodzin naturalnych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie w zakresie swoich zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej współpracuje z sądem rodzinnym, przesyłając okresową ocenę sytuacji dziecka, jak również ze szkołami i gminnymi ośrodkami pomocy społecznej w zakresie udzielania informacji dotyczących dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej (oceny sytuacji dziecka).

5) Zapewnienie rodzinom zastępczym i dzieciom przebywającym w rodzinach zastępczych pomocy specjalistycznej oraz pomocy ze strony koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Rodziny zastępcze mają zapewnioną pomoc ze strony koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz pomoc specjalistyczną. W roku sprawozdawczym opieką koordynatorów objętych było 41 rodzin.

6) Prowadzenie grup wsparcia dla rodzin zastępczych.

Działania w tym zakresie nie były prowadzone

7) Pozyskiwanie oraz szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie czyniło starania w kierunku pozyskania jak największej liczby kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. W roku 2024 w ramach promowania idei rodzicielstwa zastępczego, prowadzona była kampania promocyjna dotycząca pozyskania nowych rodzin zastępczych, wywieszanie plakatów oraz ulotki zachęcające, do podjęcia się funkcji rodziny zastępczej, z pomocą parafii rzymsko-katolickich znajdujących się na terenie powiatu. Na stronie internetowej

Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie zamieszczono informacje odnośnie możliwości zostania rodziną zastępczą. W 2024 r. pozyskano do współpracy 2 rodziny zastępcze.

8) *Rozwijanie działań wolontaryjnych na rzecz rodzinnej pieczy zastępczej.*

Działania w tym zakresie nie były prowadzone

WSPARCIE OSÓB STARSZYCH

Cel strategiczny nr 7

Poprawa poziomu życia osób starszych oraz stwarzanie warunków do godnego starzenia się poprzez włączenie ich do życia społeczno-kulturalnego

Cel operacyjny nr 1

Zapewnienie godnych warunków życia osobom starszym, zaspokajanie ich potrzeb oraz umożliwienie im aktywnego uczestnictwa w życiu społeczno-kulturowym.

Działania:

- 1) *Wsparcie i inicjowanie działań mających na celu aktywizację społeczną i integrację osób starszych (zajęcia sportowe, komputerowe, rekreacyjne, itp.).*

Działania w tym zakresie były prowadzone przez Kluby Seniora +, Koła Gospodyń Wiejskich z terenu powiatu człuchowskiego. Seniorzy a także mieszkańcy powiatu brali czynny udział w imprezach organizowanych w gminach powiatu człuchowskiego, (Święta Młodości, dożynki, festyny gminno-parafialne, pikniki rodzinne w ramach integracji pokoleniowej, wyjazdy do teatru, spotkania wigilijne, warsztaty kulinarne.

- 2) *Diagnozowanie oraz monitorowanie sytuacji i potrzeb osób starszych.*

Zadanie realizowane przez ośrodki pomocy społecznej - pracowników socjalnych, którzy podczas wizyt w środowisku, przeprowadzali rozeznanie na temat aktualnych potrzeb osób starszych, samotnych i niepełnosprawnych. Na podstawie diagnozy i monitorowania sytuacji potrzeb osób starszych udzielona została niezbędna pomoc w zakresie zaopatrzenia w leki, przygotowania posiłku, czy innych spraw zgłaszanych przez seniorów.

- 3) *Wspieranie rozwoju i tworzenie miejsc przyjaznych seniorom, w których prowadzone będą różnorodne aktywności (np. Dienne Domy Pobytu, Kluby Seniora, instytucje kultury).*

Seniorzy są obok osób niepełnosprawnych grupą narażoną na marginalizację lub wykluczenie społeczne. Biorąc pod uwagę fakt, iż nasze społeczeństwo się starzeje, co potwierdzają dane demograficzne, należy tę grupę mieszkańców Powiatu objąć szczególnym wsparciem.

Zadanie to było realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego. W ramach działalności seniorzy uczestniczy w zajęciach prozdrowotnych, w warsztatach artystycznych,

wyjazdach do instytucji kultury. Na terenie Powiatu Człuchowskiego funkcjonowały następujące Kluby Senior +: w Rzeczenicy, Koczale, Debrznie, Głędowie, Wierzchowie, Przechlewie, Kijnie, Nadziejewie.

- 4) *Współpraca i podejmowanie inicjatyw na rzecz rozwoju Uniwersytetu Trzeciego Wieku oraz promowanie jego działalności wśród osób starszych.*

Sluchacze Uniwersytetu Trzeciego Wieku, działającego w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Człuchowie, dzięki współpracy z Uniwersytetem Pomorskim uczestniczyli w: warsztatach, wyjazdach studyjnych oraz konferencjach naukowych. Zapewniono wysoki poziom realizowanych zajęć, co zwiększyło zaangażowanie seniorów, do aktywizacji intelektualnej.

- 5) *Udzielanie pomocy i wsparcia osobom starszym w pełnieniu obowiązków domowych w formie wolontariatu i solidarności międzypokoleniowej.*

Działanie realizował Ośrodek Pomocy Społecznej w Debrznie - wolontariat realizowały 2 osoby.

- 6) *Zapewnienie osobom starszym, w szczególności zamieszkującym obszary wiejskie, dostępu do usług opiekuńczych.*

Usługi opiekuńcze są zadaniami gminy o charakterze obowiązkowym i przyznawane są osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych. Zadanie to realizowane było przez ośrodki pomocy społecznej. Z tej formy usług w powiecie człuchowskim w roku 2024 skorzystało 152 osoby.

- 7) *Organizowanie szkoleń dla opiekunów osób starszych.*

Zadanie realizowały ośrodki pomocy społecznej z Człuchowa, Przechlewa oraz Debrzna. W ramach tej formy wsparcia przeszkolono 46 osób.

- 8) *Promowanie działalności Gminnych Rad Seniorów i popularyzacja idei w samorządach gminnych.*

W 2024 roku w powiecie człuchowskim przy radach gmin Czarne i Debrzno, funkcjonowały Rady Seniorów, które wspierały rady gmin w realizacji polityki senioralnej. Rady Seniorów działały jako ciała kolegialne o charakterze konsultacyjnym doradczym i inicjatywnym.

9) Rozwój działalności Domu Pomocy Społecznej w Czarnem, w tym poszerzenie liczby miejsc.

Dom Pomocy Społecznej w Czarnem przeznaczony jest dla osób przewlekle psychicznie chorych. Placówka dysponuje 199 miejscami. Zadaniem Domu Pomocy Społecznej funkcjonującym na terenie powiatu człuchowskiego jest zapewnienie całodobowej opieki oraz zaspokajanie potrzeb bytowych, każda osoba jest traktowana indywidualnie. Zespół terapeutyczno-opiekuńczy swoimi staraniami dąży do tego, aby mieszkańcy czuli się jak najlepiej, mieli poczucie komfortu życia, własnej wartości, przydatności, pomimo różnych ograniczeń spowodowanych chorobami. Na dzień 31 grudnia 2024 r. w Domu Pomocy Społecznej w Czarnem przebywało 189 osób.

10) Promowanie pozytywnego wizerunku osoby starszej w społeczności lokalnej poprzez wspieranie organizacji zajęć edukacyjno-informacyjnych dla dzieci i młodzieży.

Zadanie nie było realizowane.

11) Prowadzenie akcji informacyjnych/ warsztatów w zakresie bezpieczeństwa osób starszych.

Zadania realizowane przez funkcjonujące na terenie powiatu Kluby Senior+ przy współpracy Komendy Powiatowej Policji w Człuchowie. W roku sprawozdawczym policjanci przeprowadzili 13 spotkań edukacyjno-informacyjnych „Bezpieczeństwo seniorów” w których uczestniczyło 595 seniorów. Ponadto odbyły się również 2 debaty społeczne, w których uczestniczyło 45 seniorów.

Podsumowanie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Czulchowskiego na lata 2021–2030 stanowi kompleksowy dokument programowy, którego głównym celem jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz wspieranie osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. W oparciu o analizę wskaźników realizacji działań oraz informacje uzyskane od zaangażowanych instytucji i organizacji, należy jednoznacznie stwierdzić, że większość założonych celów została zrealizowana lub znajduje się w fazie realizacji. Sukces ten możliwy był dzięki szerokiej, wielopłaszczyznowej współpracy partnerów społecznych oraz zaangażowaniu lokalnych instytucji w działania z obszaru polityki społecznej, przy maksymalnym wykorzystaniu dostępnych środków finansowych.

Jednym z kluczowych osiągnięć Strategii jest rozwój specjalistycznych form wsparcia, w tym poradnictwa prawnego, psychologicznego oraz wyspecjalizowanej pracy socjalnej. Dzięki tym działaniom udało się znacząco ograniczyć skalę zjawisk takich jak wykluczenie społeczne, przemoc domowa, a także poprawić sytuację rodzin oraz zwiększyć równość szans osób z niepełnosprawnościami. Realizacja tych celów nie tylko umocniła pozycję polityki społecznej w strukturze powiatowej, ale również przyczyniła się do wzrostu świadomości społecznej i wiedzy o metodach przeciwdziałania problemom społecznym.

Pomimo uzyskanych efektów, Strategia wskazuje na obszary wymagające dalszego zaangażowania i rozwoju. W szczególności konieczne jest zacieśnienie współpracy między Powiatowym Urzędem Pracy w Czulchowie a ośrodkami pomocy społecznej, zwłaszcza w zakresie wspólnego działania na rzecz aktywizacji zawodowej i społecznej młodzieży oraz klientów długotrwale bezrobotnych. Priorytetem powinno być także przeciwdziałanie dziedziczeniu ubóstwa i bezrobocia oraz tworzenie warunków umożliwiających zatrudnienie, we współpracy z przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi.

Wyzwanie stanowi również rosnąca liczba osób trwale niesamodzielnych z powodu wieku, chorób, niepełnosprawności, uzależnień czy braku wsparcia rodziny. W tym kontekście niezbędne staje się podniesienie standardów usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania oraz rozwój form wsparcia, takich jak opieka wytchnieniowa, program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”, Kluby Seniora+, Uniwersytety Trzeciego Wieku czy Dienne Domy Pobytu. Celem tych działań jest umożliwienie seniorom i osobom zależnym jak najdłuższego pozostania w swoim środowisku lokalnym, w otoczeniu znanym i przyjaznym.

W zakresie wsparcia rodzin i przeciwdziałania bezradności opiekuńczej, kontynuowany jest rozwój instytucji asystenta rodziny, który ma za zadanie wzmacniać funkcjonowanie rodzin i przeciwdziałać konieczności rozdzielania dzieci z rodzicami. Równolegle prowadzone są działania na rzecz rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, w tym pozyskiwania i szkolenia kandydatów na rodziny zastępcze, które zapewnią dzieciom bezpieczne i stabilne warunki wychowawcze.

Szczególną uwagę Strategia poświęca osobom z niepełnosprawnościami. Pomimo pozytywnych trendów i rosnącej liczby działań ukierunkowanych na tę grupę, potrzeby wielu osób wciąż pozostają niezaspokojone. Strategia słusznie wskazuje na konieczność dalszego rozwijania i systemowego umocowania usług asystenckich oraz opieki środowiskowej, które są nie tylko formą codziennego wsparcia, ale też narzędziem aktywizacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami. Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” cieszy się dużym uznaniem – przynosi wymierne korzyści w postaci wzrostu niezależności beneficjentów, poprawy jakości życia i obciążenia rodzin. Kluczowe jest zapewnienie odpowiedniej dostępności kadrowej oraz elastyczności świadczenia usług, dostosowanych do zróżnicowanych potrzeb beneficjentów.

Dalszy rozwój wsparcia środowiskowego powinien obejmować placówki dziennego pobytu, takie jak Środowiskowe Domy Samopomocy czy Domy Dziennego Pobytu, które zapewniają opiekę, wsparcie terapeutyczne i integrację społeczną. Równolegle należy rozwijać narzędzia cyfrowe, takie jak system SOW (System Obsługi Wsparcia), który umożliwia osobom z niepełnosprawnościami samodzielne składanie wniosków o dofinansowanie ze środków PFRON w formie elektronicznej. Cyfryzacja usług publicznych wzmacnia podmiotowość osób korzystających z pomocy, zwiększa dostępność i redukuje bariery administracyjne.

Całość działań prowadzonych w ramach Strategii wpisuje się w szerszy kontekst społecznej integracji i przeciwdziałania marginalizacji. Celem nie jest tworzenie oddzielnych systemów, ale dostosowanie istniejących struktur społecznych do potrzeb wszystkich obywateli – w tym tych najbardziej wrażliwych. Skuteczność działań zależy w dużej mierze od systematycznej, nieprzerwanej współpracy między partnerami oraz zapewnienia odpowiedniego poziomu finansowania. Dlatego też wskazane jest dalsze aplikowanie o środki zewnętrzne oraz zwiększenie zaangażowania finansowego ze strony samorządów lokalnych i powiatowych.

Reasumując, dotychczasowa realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Czulchowskiego na lata 2021–2030 przyczynia się do ograniczenia negatywnych skutków problemów społecznych, poprawy warunków życia mieszkańców oraz zmniejszenia zjawiska wykluczenia społecznego. Działania podejmowane w ramach Strategii zapewniają dostęp do podstawowych usług, wzmacniają integrację społeczną i umożliwiają mieszkańcom życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. W nadchodzących latach konieczne będzie dalsze wzmacnianie usług środowiskowych, profesjonalizacja systemów wsparcia, rozwój usług asystenckich i opiekuńczych oraz kontynuacja współpracy międzyinstytucjonalnej jako fundament skutecznej i nowoczesnej polityki społecznej.

KIEROWNIK
Powiatowego Centrum Pomocy
Rodzinie w Czulchowie
mgr Paweł Kisielowski